

3 november 1988/Nr. 10019, Directoraat-generaal van de Volksgezondheid/Directie
Gezondheidszorgberoepen en –opleidingen/Hoofafd. Verplegende en Verzorgende Beroepen en Opleidingen

De staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
Overwegende, dat het wenselijk is nieuwe regelen te stellen met betrekking tot het verkrijgen van de
aantekening voor kinderverpleging op het diploma van verpleegkundige, bedoeld in artikel 1 van de Wet tot
bescherming van het diploma van verpleegkundige (Stb. 1921, 702) door verpleegkundigen in ziekenhuizen;
Gelet op onderdeel C van het koninklijk besluit van 21 december 1928, nr. 104 (Stcrt. 253), betreffende
aantekeningen op het diploma A, of een gelijkgesteld diploma, als bedoeld in artikel 2 van de Wet tot
bescherming van het diploma van verpleegkundige;

Besluit:

Hoofdstuk I Algemeen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. de minister: de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur;
- b. de hoofdinspecteur: de geneeskundig hoofdinspecteur van de volksgezondheid;
- c. de inspecteur: de geneeskundig inspecteur van de volksgezondheid;
- d. de gecommiteerde: de door de minister op voordracht van de hoofdinspecteur benoemde deskundige;
- e. de instelling: een algemeen ziekenhuis of een kinderziekenhuis.

Hoofdstuk II Erkenningen

Artikel 2

1. Tot het geven van de opleiding ter verkrijging van de aantekening kinderverpleging kan de minister aan een instelling een erkenning verlenen.
2. De erkenning kan slechts betreffen een instelling die als kinderziekenhuis dan wel als algemeen ziekenhuis waarin een kinderafdeling is gevestigd, is erkend krachtens de Ziekenfondswet (Stb. 1986, 347) en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (Stb. 1967, 655).
3. De instelling dient te beschikken over zodanige voorzieningen, dat aan de onderstaande eisen kan worden voldaan:
  - a. er dient gelegenheid te bestaan voor de verpleging van een voldoende verscheidenheid van patiënten, als bedoeld in artikel 20, eerste lid;
  - b. het praktische deel van de opleiding omvat de onderdelen genoemd in artikel 20;
  - c. tegenover het aantal cursisten in dienstverband moet een voldoende aantal verpleegkundigen in het bezit van de aantekening kinderverpleging in dienstverband staan;
4. Bij de erkenning wordt, gelet op de bouw en de ruimtelijke outillage van de instelling, alsmede op de aanwezige leermiddelen, beoordeeld of deze instelling geschikt is voor het geven van de theoretische en praktische opleiding ter verkrijging van de aantekening kinderverpleging.
5. De erkenning wordt uitsluitend verleend aan instellingen die geen winst beogen.
6. Aan de erkenning kunnen voorwaarden verbonden worden.

Artikel 3

1. De erkenning, bedoeld in artikel 2, eerste lid, kan worden verleend aan meer instellingen te zamen, welke ten aanzien van de opleiding aantekening kinderverpleging een samenwerkingsverband hebben aangegaan,

met dien verstande dat de overeenkomst tot samenwerking betreffende de opleiding door de minister moet zijn goedgekeurd.

2. Het in artikel 2, tweede tot en met zesde lid, bepaalde is van overeenkomstige toepassing. Bij de erkenning kunnen ten aanzien van het samenwerkingsverband voorwaarden worden gesteld.

Artikel 4

In het belang van de opleiding kan een onderdeel hiervan in een andere instelling plaatsvinden. Het hoofd van de opleiding doet hiervan mededeling aan de hoofdinspecteur.

Artikel 5

Een erkenning als bedoeld in de artikelen 2 en 3, kan tevens worden verleend in het geval dat de betrokken instelling of instellingen de opleiding ter verkrijging van de aantekening kinderverpleging geeft of geven in samenwerking met een centraal opleidingsinstituut voor verpleegkundige of verzorgende beroepen, met dien verstande dat de rechtsvorm en de statuten van de instelling die het opleidingsinstituut exploiteert en de overeenkomst tot samenwerking betreffende de opleiding door de minister moeten zijn goedgekeurd.

Artikel 6

1. Aan een erkenning worden in elk geval de volgende voorwaarden verbonden:

a. de dagelijkse leiding van de opleiding berust bij een verpleegkundige die scholing op het gebied van de kinderverpleging heeft genoten en bovendien in het bezit is van:

- een diploma van één der hogere opleidingen voor verpleegkundige, behaald voor 1 september 1984, dan wel,

- een diploma van één der opleidingen tot docent ten behoeve van instellingen voor gezondheidszorg, dan wel,

- een diploma van één van de opleidingen tot leraar verpleegkunde, dan wel,

- een diploma MO-pedagogiek;

b. ten behoeve van het theoretisch onderwijs zijn docenten aanwezig die voldoen aan de benoembaarheidseisen, genoemd in artikel 19;

c. ten behoeve van het praktisch deel van de opleiding zijn één of meer praktijkbegeleiders aanwezig. De praktijkbegeleider is een A-, MBO- of HBO-verpleegkundige, die bovendien:

- voldoet aan de benoembaarheidseisen voor het vak speciële verpleegkunde, genoemd in artikel 19, of

- in het bezit is van een bewijs dat de opleiding bijscholing gezondheidszorg (stageleiding), verzorgd door het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, behaald voor 1 september 1986, met gunstig resultaat is gevolgd, of

- in het bezit is van het diploma van de opleiding kader in de gezondheidszorg, behaald voor 1 september 1986, of

- in het bezit is van een getuigschrift dat naar het oordeel van de minister met één der bovenbedoelde kan worden gelijkgesteld;

d. de werkbegeleiding tijdens de praktische opleiding geschiedt door A-, MBO- of HBO-verpleegkundigen, die aan de instelling verbonden zijn en scholing hebben genoten op het gebied van kinderverpleging;

2. De directie van de instelling draagt zorg dat de volgende punten in een schriftelijke regeling vastgelegd worden, welke voor de aanvang van de opleiding aan de cursist ter hand wordt gesteld:

a. een beschrijving van het doel en de inhoud van de opleiding;

b. een verwijzing naar de tekst van deze regeling;

c. de organisatorische plaats van de opleiding in de instelling;

d. de stagiëring buiten de instelling;

e. de verantwoordelijkheden en de daarbij behorende bevoegdheden van de bij de opleiding betrokken personen;

f. de structuur van de opleiding;

- g. een opgave van aan de opleiding deelnemende docenten en praktijkbegeleiders;
  - h. de wijze van begeleiding van cursisten in de leer- en werksituatie;
  - i. de procedure en de criteria aan de hand waarvan het functioneren van cursisten wordt gewaardeerd;
  - j. de procedure en de criteria aan de hand waarvan door de cursist gemaakte werkstukken worden beoordeeld;
  - k. de regeling van het examen alsmede de toetsen, omvattend de tijdstippen, de vakken, de wijze van afnemen en de wijze van beoordelen van de resultaten, alsmede de duur van de afwijzing voor zover een en ander niet wettelijk is geregeld;
  - l. het aantal aan te tekenen onderdelen in het Praktijkopleidingsboek, bedoeld in artikel 21;
  - m. de criteria aan de hand waarvan het afrondingsgesprek, bedoeld in artikel 25, wordt gewaardeerd;
  - n. de wijze waarop het eventueel gemiste praktische en theoretische onderwijs dient te worden ingehaald;
  - o. de mogelijkheden om beroep terzake van de opleiding in te stellen.
3. Tijdens de opleiding kan geen wijziging in de in het tweede lid genoemde regeling worden aangebracht.

Artikel 7

In geval van een erkenning als bedoeld in artikel 3 worden de voorwaarden, genoemd in artikel 6, eerste lid, onder c en d, ten aanzien van elke instelling afzonderlijk gesteld en worden de voorwaarden, genoemd in artikel 6, eerste lid, onder a en b, ten aanzien van de instellingen gezamenlijk gesteld.

Artikel 8

In geval van erkenning als bedoeld in artikel 5 worden in elk geval aan iedere instelling afzonderlijk de voorwaarden, genoemd in artikel 6, eerste lid, onder c en d, gesteld.

Artikel 9

De minister kan ontheffing verlenen met betrekking tot artikel 6, eerste lid, onder a, b en c. Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 9

De minister kan ontheffing verlenen met betrekking tot artikel 6, eerste lid, onder b en c. Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 10

De minister kan, het bestuur van de betrokken instelling gehoord, een krachtens de artikelen 2, 3 of 5 verleende erkenning intrekken indien niet meer wordt voldaan aan de bij die erkenning gestelde voorwaarden.

Hoofdstuk III De opleiding

Paragraaf 1 Toelating

Artikel 11

Tot de opleiding worden toegelaten degenen die in het bezit zijn van het diploma A-verpleegkundige, het diploma MBO-V of het diploma HBO-V.

Paragraaf 2 Gegevens betreffende de opleiding

Artikel 12

1. Tussen de begindata van twee opeenvolgende cursusgroepen mag een periode van ten hoogste 18 maanden bestaan. Ten hoogste twee maanden en ten minste één maand voor het begin van de opleiding

wordt aan de hoofdinspecteur opgave gedaan van:

- a. het aantal voor de opleiding aan te nemen cursisten;
  - b. het aantal cursisten dat reeds in opleiding is;
  - c. het aantal verpleegkundigen met een aantekening kinderverpleging dat op de afdelingen waar de praktische opleiding plaats vindt of in het kinderziekenhuis werkzaam is.
2. De instelling dient een opleidingswerkplan op te stellen. De hoofdinspecteur kan een afschrift daarvan verlangen.
3. Ten hoogste één maand na het begin van de opleiding wordt aan de hoofdinspecteur een nominatieve opgave van de toegelaten cursisten verstrekt.

Paragraaf 3 De wijze van opleiden

Artikel 13

1. De opleiding bestaat uit een theoretisch en een praktisch deel en duurt in totaal ten minste 12 maanden.
2. In het theoretisch deel zijn ten minste 245 lesuren vervat, inbegrepen de uren ten behoeve van toetsen en het schriftelijk deel van het examen, zoals genoemd in artikel 23, eerste lid.
3. De opleiding begint met een voorbereidende periode van 3 aaneengesloten weken van elk 35 lesuren.
4. De lesuren worden in arbeidstijd gegeven en per dag mogen maximaal zeven lesuren gegeven worden.
5. De minister kan ontheffing verlenen van het in het derde lid bepaalde. Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 14

Indien afwezigheid van de cursist tot gevolg heeft dat onderdelen van de opleiding niet op het oorspronkelijk vastgestelde tijdstip afgesloten zijn, zal de cursist de gemiste onderdelen zo spoedig mogelijk alsnog moeten inhalen.

Artikel 15

De minister kan goedkeuring verlenen aan een programma van een experimentele opleiding en het examen dat volgens dat programma wordt afgelegd. De goedkeuring kan slechts worden verleend indien de betreffende instelling of instellingen een erkenning is verleend op grond van de artikelen 2, 3 of 5. Aan deze goedkeuring kunnen voorwaarden worden verbonden.

Hoofdstuk IV Inhoud van de opleiding

Artikel 16

De opleiding dient zodanig te zijn ingericht dat de verpleegkundige in het bezit van de aantekening kinderverpleging in staat is om:

- a. de kennis van het gezonde kind, aangevuld met een oriëntatie op de jeugdgezondheidszorg en de welzijnszorg buiten het ziekenhuis, aan te wenden op het terrein van de kinderverpleging;
- b. de minimum-eisen te hanteren waaraan kwalitatief verantwoorde verpleegkundige zorg bij kinderen behoort te voldoen;
- c. de hulpvraag en de zorgbehoefte van het zieke kind te onderkennen en zelfstandig de gespecialiseerde verpleegkundige zorg te plannen, te verlenen en te coördineren ten behoeve van het zieke kind in de intramurale sector met inachtneming van de groei en ontwikkeling, leeftijd en leefwereld van het kind;
- d. gezondheidsvoorlichting en specifieke begeleiding te geven aan het zieke kind, de ouder(s) of verzorger(s);
- e. als teamlid samen te werken, waarin begrepen de samenwerking met verpleegkundigen van andere specialismen, medische specialisten en beoefenaren van andere disciplines;
- f. kennis en vaardigheden over te dragen aan beroepsgenoten en hen die daartoe in opleiding zijn;

- g. van de structuren van de verzorging en de jeugdgezondheidszorg met de daarop betrekking hebbende wetgeving gebruik te maken;
- h. de psycho-sociale omstandigheden van het kind, de ouder(s) of verzorger(s) in het verpleegproces te betrekken;
- i. om te gaan met de gevolgen van de psychologische en sociale problematiek die ten gevolge van het klinische verblijf kunnen ontstaan.

Artikel 17

De opleiding aantekening kinderverpleging moet gericht zijn op kennis, vaardigheden en attitude zoals in de bijlagen 1 en 2 vermeld.

Artikel 18

1. Het theoretisch gedeelte omvat 245 uren die als volgt worden onderverdeeld:

a. Leergebied verpleegkunde / 70 uur.

- speciële verpleegkunde;
- beroepsethiek;
- juridische aspecten van de beroepsuitoefening.

b. Leergebied beroepsondersteunende vakken / 70 uur.

- gedragswetenschappen en sociale vaardigheden;
- organisatie verzorging en jeugdgezondheidszorg;
- voedingsleer;
- preventie;
- levensbeschouwelijke stromingen en culturele achtergronden.

c. Leergebied (para)medische vakken / 70 uur.

- kindergeneeskunde;
- chirurgie;
- geneesmiddelenleer;
- fysiotherapie;
- dieetleer.

d. Cursus - organisatie / 20 uur.

- introductie;
- evaluatie.

e. Toetsen en schriftelijk examen / 10 uur.

f. Keuzevakken / 5 uur.

2. De uren, vermeld in de lessentabel, zijn het minimum aantal uren achtereenvolgens vermeld voor de voorbereidende periode, de klinische periode en voor het totaal.

Leergebieden	Vorbereidende periode	Klinische periode	Totaal in uren
a. Verpleegkunde	30	40	70
b. Beroepsondersteunende vakken	40	30	70
c. (Para)medische vakken	20	50	70
d. Cursus – organisatie	13	7	20
e. Toetsen en schriftelijk examen	2	8	10
f. Keuzevakken		5	5
	108	140	245

Artikel 19

1. De vakken worden gedoceerd door personen die voldoen aan de onderstaande bij de vakken vermelde benoembaarheidseisen:

a. leergebied verpleegkunde

Speciële verpleegkunde beroepsethiek: verpleegkundige in het bezit van de aantekening kinderverpleging; een diploma van één van de opleidingen tot leraar verpleegkunde, het diploma van een opleiding tot docent ten behoeve van instellingen in de gezondheidszorg, dan wel een diploma van één der hogere opleidingen voor verpleegkundigen met richting onderwijskunde dan wel een m.o.-akte pedagogiek of één der bovengenoemde opleidingen volgend.

Juridische aspecten: rechtsgeleerde.

b. leergebied beroepsondersteunende vakken

Voedingsleer: diëtist; docent N17, N18 of N19; docent 1e graads van de opleiding in de gezondheidskunde met differentiatie diëtetik.

c. leergebied (para)medische vakken

Kindergeneeskunde/chirurgie: arts-specialist, geregistreerd in het desbetreffende specialisme.

Geneesmiddelenleer: apotheker, doctorandus farmacologie.

Fysiotherapie: fysiotherapeut.

Dieetleer: diëtist; docent 1e graads van de opleiding in de gezondheidskunde met differentiatie diëtetik.

2. Voor de vakken welke niet in het eerste lid zijn vermeld geldt dat het hoofd van de opleiding beoordeelt of de docent over een relevante opleiding beschikt.

3. De minister kan van de in het eerste lid genoemde benoembaarheidseisen ontheffing verlenen. Hij kan aan deze ontheffing voorwaarden verbinden.

Artikel 20

1. Tijdens het praktische deel van de opleiding leert de cursist de eindverantwoordelijkheid te dragen voor de totale verpleegkundige zorg bij de aan hem toegewezen kinderen met betrekking tot de verschillende ontwikkelingsfasen:

a. pasgeborenen en/of zuigelingen;

b. peuters en/of kleuters;

c. schoolgaande kinderen en/of tieners;

en met betrekking tot patiëntencategorieën:

d. patiënten die een operatieve behandeling ondergaan;

e. patiënten die een interne behandeling of onderzoek ondergaan;

f. patiënten die zijn opgenomen in verband met een psychisch niet evenwichtig functioneren;

g. patiënten die langdurig en/of ongeneeslijk ziek zijn.

2. De praktische opleiding omvat:

a. klinisch onderwijs, waaronder te begrijpen de klinische les, patiëntenbesprekingen, bespreking van en begeleiding bij andere praktijkleeropdrachten;

b. praktisch onderwijs, zijnde het onder begeleiding behalen van praktijkdoelen volgens het Praktijkopleidingsboek;

c. begeleiding, ten minste tot uitdrukking komend door het houden van gesprekken, genoemd in het derde, vierde en vijfde lid.

3. Op iedere afdeling wordt een introductie-gesprek gehouden waarin de verwachtingen van de cursist en de afdeling worden besproken en de te realiseren praktijkleerdoelen worden vastgelegd.

4. Tenminste éénmaal tijdens elke praktijkleerperiode wordt het functioneren van de cursist op de verpleegafdeling in een voortgangsgesprek geëvalueerd en vastgelegd in het Praktijkopleidingsboek. Wanneer de cursist slechts op één afdeling de totale praktijkleerperiode doorloopt dienen er tijdens deze praktijkleerperiode twee voortgangsgesprekken plaats te vinden. Zonodig kunnen er meerdere voortgangsgesprekken per praktijkleerperiode plaatsvinden.
5. Aan het einde van iedere praktijkleerperiode wordt het functioneren van de cursist geëvalueerd en wordt een schriftelijke waardering opgesteld door de desbetreffende hoofdverpleegkundige van de afdeling, de werkbegeleider en de cursist na overleg met de praktijkbegeleider. Wanneer de cursist de totale praktijkleerperiode slechts op één afdeling doorloopt dient halverwege deze praktijkleerperiode eveneens een waarderingsgesprek plaats te vinden.

Artikel 21

Ten behoeve van het praktische gedeelte van de opleiding wordt gebruik gemaakt van een Praktijkopleidingsboek, dat door de instelling wordt vastgesteld aan de hand van de richtlijnen, neergelegd in bijlage 2 van deze regeling.

2. In het Praktijkopleidingsboek wordt door of vanwege het hoofd van de opleiding in elk geval aangetekend:
  - a. de aanvang van de opleiding, de datum waarop het diploma is behaald en het registratienummer;
  - b. de verleende vrijstellingen;
  - c. het gevolgde klinische onderwijs;
  - d. het overzicht van de met succes afgesloten praktijkleerperiode(n)
  - e. de behaalde praktijkleerdoelen.

Artikel 22

De cursist mag eenmaal tijdens de praktische opleiding een onvoldoende waardering voor het gesprek, bedoeld in artikel 20, vijfde lid, behalen. In dat geval dient het hoofd van de opleiding, na overleg met de cursist, de opleiding te verlengen. De met een onvoldoende gewaardeerde praktijkleerdoelen tijdens deze praktijkleerperiode dienen alsnog te worden behaald. Indien de cursist wederom een onvoldoende waardering behaalt, wordt hij uitgesloten van het vervolgen van de opleiding in de desbetreffende instelling.

Hoofdstuk V Het examen

Artikel 23

1. Het examenprogramma bestaat uit de volgende onderdelen:
  - a.1. een schriftelijk deel bestaande uit één eindtoets per leergebied of één integratieve toets omvattende alle leergebieden.
  - b. een afrondingsgesprek zoals geregeld in artikel 25.
2. De cursist is voor het schriftelijk deel geslaagd als hij voor elke eindtoets een voldoende heeft behaald.
3. Het bewijs dat de eindtoetsen met goed gevolg zijn afgelegd heeft een geldigheidsduur van 1 jaar.
4. De cursist die niet geslaagd is voor en of meerdere eindtoetsen kan deze eindtoets(en) éénmaal opnieuw afleggen.
5. In bijzondere gevallen, ter beoordeling van het hoofd van de opleiding na overleg met de cursist, kan de cursist in de gelegenheid worden gesteld de onvoldoende gemaakte eindtoets(en) ten derde male af te leggen.

Artikel 24

1. De cursist wordt tot het afrondingsgesprek toegelaten indien:
  - a. hij voor de eindtoets(en) een voldoende waardering heeft verkregen;
  - b. alle praktijkleerperioden met een voldoende waardering zijn afgesloten;
  - c. alle praktijkleerdoelen uit het Praktijkopleidingsboek zijn behaald.

2. De cursist die niet heeft voldaan aan het gestelde in het eerste lid, onder c, wordt nog éénmaal in de gelegenheid gesteld hieraan alsnog te voldoen;
3. Het afrondingsgesprek vindt plaats in de laatste maand van de opleiding.
4. Het hoofd van de opleiding zendt ten hoogste twee en ten minste één maand voor de datum van de eerste afrondingsgesprekken aan de inspecteur:
  - a. een nominatieve opgave van de kandidaten die zullen deelnemen;
  - b. per kandidaat de volgende bescheiden:
    - een bewijs dat iedere praktijkleerperiode met een voldoende is gewaardeerd;
    - een verklaring dat de toetsen met een voldoende zijn gewaardeerd;
    - een bewijs dat aan het gestelde in het Praktijkopleidingsboek is voldaan.
  - c. een opgave van de samenstelling van de gesprekscommissie, bedoeld in artikel 25;
  - d. een opgave van deskundigen, verbonden aan de instelling, die zitting zullen nemen in de examencommissie, bedoeld in artikel 25.

Artikel 25

1. Per kandidaat vindt een afrondingsgesprek van 45 minuten plaats met een gesprekscommissie, die samengesteld is uit een docent-verpleegkundige die het gesprek leidt, en uit twee deskundigen op het gebied van het onderwerp van het gesprek. Eén van deze deskundigen dient eveneens een verpleegkundige te zijn.
2. Het afrondingsgesprek vindt plaats aan de hand van een door de cursist gekozen probleemstelling vanuit de eigen praktijksituatie.
3. De probleemstelling omvat één of meer onderdelen van de gespecialiseerde verpleegkundige beroepsuitoefening en dient verband te houden met de eindtermen van de opleiding, bedoeld in bijlage 1.
4. Het verloop van het afrondingsgesprek wordt vastgelegd in een protocol.

Artikel 26

1. Het mondelinge deel van het examen vindt plaats onder verantwoordelijkheid van een examencommissie, bestaande uit het hoofd van de opleiding die tevens als voorzitter optreedt, en twee leden. Eén van hen treedt op als secretaris en draagt zorg dat bij het afrondingsgesprek het Praktijkopleidingsboek, de toetsen, alsmede de waardering van de praktijkleerperioden aanwezig zijn. De examencommissie neemt ten aanzien van de organisatie de aanwijzingen van de inspecteur in acht.
2. Het hoofd van de opleiding wijst voor iedere keer dat het mondelinge deel van het examen plaatsvindt de gecommiteerden aan, aan de hand van een door de Hoofdinspecteur opgestelde lijst van gecommiteerden en doet hiervan mededeling aan de inspecteur. De gecommiteerden vervullen hun functie volgens de instructie neergelegd in bijlage 3 bij deze regeling. Zij mogen niet verbonden zijn aan de instelling of het opleidingsinstituut waar de afrondingsgesprekken plaatsvinden.

Artikel 27

1. De beoordeling van het afrondingsgesprek geschiedt door de gesprekscommissie aan de hand van in het opleidingsreglement vastgestelde criteria. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de aanduidingen voldoende en onvoldoende.
2. De cursist is geslaagd voor het afrondingsgesprek indien het resultaat van de beoordeling daarvan voldoende is.
3. De voorzitter van de gesprekscommissie draagt er zorg voor dat er een regeling wordt vastgesteld voor het geval van verschil van mening in de gesprekscommissie over de beoordeling.
4. Indien de cursist een onvoldoende waardering voor het afrondingsgesprek heeft behaald, kan hij ten hoogste na drie maanden wederom daaraan deelnemen.

Artikel 28

1. Wanneer een cursist twee keer is afgewezen voor het afrondingsgesprek, wordt hij van het vervolgen van

de opleiding in de instelling uitgesloten. In bijzondere gevallen, ter beoordeling van het hoofd van de opleiding, kan, na overleg met de cursist, deze in de gelegenheid worden gesteld nog eenmaal aan het afrondingsgesprek deel te nemen.

2. Indien een cursist zich terugtrekt voor het afrondingsgesprek zonder een naar het oordeel van het hoofd van de opleiding gegronde reden, wordt hij geacht te zijn afgewezen voor dat afrondingsgesprek.

Artikel 29

1. Het bewijsstuk dat wordt uitgereikt nadat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt ondertekend door de examencommissie, de gecommitteerde en de examenkandidaat.

2. Het hoofd van de opleiding draagt zorg dat er een opgave gereed ligt overeenkomstig een door de hoofdinspecteur vastgesteld model, waarop de resultaten van de examenonderdelen worden vermeld. Deze resultaten dienen te worden bekrachtigd door de handtekening van de voorzitter van de examencommissie. Na afsluiting van de opleiding wordt deze opgave aan de hoofdinspecteur gezonden,

Artikel 30

De kosten verbonden aan het afleggen van het mondeling examen respectievelijk herexamen, bedragen f42,50 respectievelijk f 25,00, welke bedragen uiterlijk een maand voor de voorziene examendatum in 's Rijks kas dienen te zijn gestort.

Artikel 31

Onverminderd het bepaalde in artikel 34 blijft ten aanzien van cursisten wier opleiding een aanvang heeft genomen vóór de inwerkingtreding van deze regeling, de in artikel 34 genoemde beschikking van kracht.

Artikel 33

Docenten die bij het inwerkingtreden van deze regeling reeds werkzaam zijn ten behoeve van een Opleiding voor de aantekening voor kinderverpleging, zijn vrijgesteld van de eisen gesteld in artikel 19, eerste lid.

Artikel 34

De Beschikking van 8 mei 1959, no. 1538 (Stcrt. 91), zoals deze laatstelijk is gewijzigd bij beschikking van 17 januari 1983 (Stcrt. 15), wordt ingetrokken.

Artikel 35

1. Deze regeling wordt met bijlagen en de bijbehorende toelichting in de Nederlandse Staatscourant bekendgemaakt. Zij treedt in werking met ingang van 1 september 1989.

2. Deze regeling kan worden aangehaald als Regeling opleiding aantekening kinderverpleging.

Rijswijk, 3 november 1988.

De Staatssecretaris voornoemd,

D.J.D. Dees,

Toelichting

Algemene toelichting

De opleiding tot het verkrijgen van de aantekening kinderverpleging van 8 mei 1959 (Stcrt. 91) is sterk verouderd en sluit enerzijds niet meer aan bij de eisen van de hedendaagse praktijk – de Nationale Kruisvereniging kan niet meer meewerken aan de verplichte extra murale stage – en anderzijds niet aan de huidige ontwikkelingen in het gezondheidszorgonderwijs. De instellingen hebben onder druk van de omstandigheden een opleidingsprogramma gemaakt dat onderling sterk uiteenloopt. Om tegemoet te komen

aan de wens van het veld om tot een uniforme regeling van dit programma te komen is een werkgroep ingesteld. De werkzaamheden van die werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de organisaties V.O.V.B., VOOAK, CFO, ABVA/KABO, NZR, NK, Het Beterschap, het Staatstoezicht en het betrokken ministerie hebben geleid tot een herziene regeling opleiding aantekening kinderverpleging. Als inhoudelijke basis voor haar werkzaamheden heeft de werkgroep gebruik gemaakt van het rapport van de landelijke werkgroep herziening aantekening kinderverpleging van 1980 en wat de vorm betreft is aansluiting gezocht bij de bestaande opleidingsregelingen voor verpleegkundigen.

In de herziene regeling zijn twee hoofdlijnen te onderscheiden:

1. Er is getracht de richting van het onderwijs aan te geven door het formuleren van doelstellingen en eindtermen.

2 In onderwijskundige zin is veel ruimte geschapen voor de specifieke opvattingen van de opleidingsinstellingen.

De duur van de opleiding is 12 maanden en begint met een voorbereidende periode van 3 weken.

De leerstof is geordend in leergebieden waarin de samenhang van de inhoud van de leerstof meer tot uiting komt dan in een vakkensysteem.

Praktijkdoelen behoren te worden aangetekend in het praktijkopleidingsboek (P.O.B.). Het P.O.B. dient op instellingsniveau ontwikkeld te worden. De richtlijnen hiervoor zijn in bijlage 2 van de regeling opgenomen.

De doelstelling van de opleiding tot kinderverpleegkundige is de beroepsbeoefenaar op te leiden tot het beheersen van zodanige kennis, vaardigheden en attitude dat hij in staat is om:

- a. de hulpvraag en de zorgbehoefte van het zieke kind vast te stellen en te beantwoorden;
- b. de gespecialiseerde verpleegkundige zorg, uitgezonderd de zorg op intensive care/high care, aan kinderen te geven;
- c. risicofactoren met betrekking tot kinderen op te sporen;
- d. consultatie te verlenen en advies te geven zowel inter- als intradisciplinair alsook aan de ouders en/of verzorgers met betrekking tot het verplegen van kinderen en het omgaan met kinderen in de verpleegsituatie;
- e. kennis en vaardigheden met betrekking tot kinderverpleging te ontwikkelen en over te dragen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2, derde lid, onder c: Tegenover het aantal cursisten dient een zodanig aantal verpleegkundigen in het bezit van de aantekening kinderverpleging te zijn dat de cursisten voldoende kunnen worden begeleid.

Artikel 4: Met het hoofd van de opleiding wordt die functionaris bedoeld die in de instelling is aangewezen als verantwoordelijke functionaris voor opleiding

Artikel 5: Wanneer de opleiding in samenwerking met een centraal opleidingsinstituut wordt gegeven berust de verantwoordelijkheid voor de opleiding bij de directies der deelnemende instellingen. Duidelijk zal moeten worden aangegeven hoe de verantwoordelijkheden van de directie(s) van de instelling(en) en het centraal opleidingsinstituut geregeld zijn. Hierbij kan verwezen worden naar het model samenwerkingsovereenkomst van de Nationale Ziekenhuisraad. De samenwerkingsovereenkomst dient door de minister te worden goedgekeurd.

Artikel 6, eerste lid, onder c: De eis dat er vrijgestelde praktijkbegeleiders zijn wordt thans nog niet gesteld. Binnen een periode van 5 jaar dienen er wel één of meer praktijkbegeleiders vrijgesteld te zijn ten behoeve van de praktijkopleiding. De praktijkbegeleider draagt verantwoordelijkheid voor het bevorderen van onderlinge afstemming van theoretische en praktische leerdoelen binnen een bepaald zorggebied (zoals vermeld in artikel 20) en het bewaken van continuïteit in het totale leerproces van de cursist.

Artikel 6, eerste lid, onder d: Werkbegeleiding van de cursist vindt plaats op de verpleegafdeling in directe relatie tot het verpleegkundig handelen, uitgaande van de op de betrokken afdeling te realiseren leerdoelen. De werkbegeleiding heeft als doel de praktijkleerperiode zodanig te laten verlopen dat de cursist aan het eind van de opleiding de eindverantwoordelijkheid kan dragen voor de totale verpleegkundige zorg voor de aan hem toegewezen kinderen.

Artikel 12, tweede lid: Het opleidingswerkplan dient regelmatig te worden bijgesteld. De hoofdinspecteur werkt steekproefsgewijs en zal vooral ter voorbereiding van werkbezoeken de navolgende onderdelen van het opleidingswerkplan opvragen, te weten:

- de leerdoelen van het onderwijs, gerelateerd aan de eisen voor kennis, vaardigheden en attitude;
- de ordening van de leerstof;
- de afstemming van het theoretisch en praktisch onderwijs;
- de inhoud, omvang, opbouw en organisatie van de praktijkleerperioden en de externe stages;
- de toetsing en afronding van de diverse onderdelen van het theoretisch en praktisch onderwijs.

Artikel 13, derde lid: Het doel van de periode van 3 weken is tweeledig:

- de cursist te confronteren met het gezonde kind in de verschillende leeftijdsfasen zowel in het gezin als in de maatschappij en met de begeleiding en ontwikkeling van het kind;
- de cursist middels een gerichte scholing in het werkgebied in te wijden.

Artikel 14: Over de wijze waarop de gemiste onderdelen worden ingehaald zal uiteraard overleg met de cursist en met de betrokken afdeling(en) worden gepleegd.

Artikel 16, onder c: In bijlage 1 is in het onderdeel 'leergebied verpleegkunde' een verklarende beschrijving van het begrip gespecialiseerde verpleegkundige zorg opgenomen.

Artikel 18: In het theoretische deel van de opleiding is het leergebied verpleegkunde het centrale leergebied. De leerstof van de beroepsondersteunende en overige vakken dient relevant te zijn voor de verpleegkundige beroepsuitoefening. De vakken zijn gegroepeerd in leergebieden. Met deze indeling wordt beoogd integratie van vakken binnen een leergebied te bevorderen.

Artikel 19: Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat van docenten verwacht mag worden dat zij tevens beschikken over didactische vaardigheden en ervaring en affiniteit met het betreffende veld van de gezondheidszorg.

Artikel 20, eerste lid: Het praktische deel van de opleiding dient zo te worden ingericht dat de cursist de kinderen in de verschillende ontwikkelingsfasen en patiëntencategorieën daadwerkelijk verpleegt. Afhankelijk van de organisatiestructuur en het patiëntenbestand van de kinderafdeling(en) doorloopt de cursist het praktische deel van de opleiding op één of meer afdelingen. In het laatste geval geldt een maximum van 4 verschillende afdelingen, hetgeen gerealiseerd kan worden door het combineren van twee of meer patiëntencategorieën en ontwikkelingsfasen in één praktijkleerperiode.

Artikel 20, derde, vierde en vijfde lid: De gesprekken worden bepaald door het praktijkleerplan, zij stellen de cursist in staat om terug te zien op zijn verpleegkundig handelen om zodoende dit handelen waar nodig te verbeteren. Het voortgangsgesprek doet de cursist weten hoe er over zijn functioneren wordt geoordeeld en hoe hij op basis van deze gegevens zijn functioneren kan bijstellen.

De benodigde tijd voor deze gesprekken is afhankelijk van de aard van het gesprek. De criteria aan de hand waarvan de waardering plaatsvindt dienen te worden vastgelegd zoals vermeld in artikel 6, tweede lid, onder i.

Uit het vijfde lid volgt dat er gedurende de totale praktische opleiding minimaal 2 en maximaal 4 keer een schriftelijke waardering wordt opgesteld.

Artikel 23, eerste lid: Gezien de huidige onderwijskundige ontwikkelingen in de basisopleiding tot verpleegkundige is gekozen voor een keuzevrijheid voor opleidingsinstellingen met betrekking tot de toetsen.

Artikel 25: Het doel van het afrondingsgesprek is te toetsen of de kandidaat in staat is zijn gespecialiseerde verpleegkundige kennis en inzicht toe te passen in de praktijksituatie. Uitgangspunten voor de op schrift gestelde probleemstelling van de cursist kunnen zijn:

- stellingen;
- een discussiestuk;
- een casus;
- een werkstuk.

Criteria ter zake van (de beoordeling van) deze probleemstelling dienen te worden opgenomen in het opleidingsreglement (artikel 6, tweede lid, onder m).

Bijlage 1 Doelstellingen leergebieden en de leerstofaanduidingen

I. Leergebied verpleegkunde

1. Doel van het leergebied

Het ontwikkelen van kennis, inzicht, houding en vaardigheden m.b.t. het verlenen van specialistische verpleegkundige zorg voor pasgeborenen, zuigelingen, peuters/kleuters, schoolgaande kinderen en tieners.

2. Eindtermen

Binnen het kader van de opleidingsdoelen dienen de vakken uit dit leergebied zodanig geprogrammeerd te zijn dat de cursist in staat is de hierna volgende eindtermen van de opleiding te bereiken:

- a. de kennis van het gezonde kind, aangevuld met een oriëntatie op de jeugdgezondheidszorg en welzijnszorg buiten het ziekenhuis, aanwenden op het terrein van de kinderverpleging;
- b. de minimumeisen hanteren waaraan kwalitatief verantwoorde verpleegkundige zorg bij kinderen behoort te voldoen;
- c. de hulpvraag en de zorgbehoefte van het zieke kind onderkennen en zelfstandig de gespecialiseerde verpleegkundige zorg plannen, verlenen en coördineren ten behoeve van het zieke kind in de intramurale sector met inachtneming van de groei en ontwikkeling, leeftijd en leefwereld van het kind;
- d. gezondheidsvoorlichting en specifieke begeleiding geven aan het zieke kind, de ouder(s) of verzorger(s);
- e. als teamlid samenwerken, waarin begrepen de samenwerking met verpleegkundigen van andere specialismen, medische specialisten en andere disciplines;
- f. kennis en vaardigheden overdragen aan beroepsgenoten en aan hen die daartoe in opleiding zijn;
- g. de psycho-sociale omstandigheden van het kind, de ouder(s) of verzorger(s) in het verpleegproces betrekken;
- h. omgaan met de gevolgen van de psychologische en sociale problematiek die ten gevolge van het (poli)klinische verblijf kan ontstaan.

3. Leerstofaanduidingen

a. Specieële verpleegkunde: Gespecialiseerde verpleegkundige zorg wordt verleend in hoog complexe verpleegsituaties. Daarbij is sprake van:

1. het gegeven dat de leeftijds- en ontwikkelingsfase van het kind een zodanige belangrijke rol speelt, dat de verpleegkundige op het gebied van de pedagogiek een specifieke deskundigheid bezit;

2. een grote dynamiek in wisseling van gezondheidssituaties, en;
3. een opeenhoping van verpleegproblemen.

Aandacht dient te worden geschonken aan die verpleegsituaties waarin de specialistische zorg zich richt op de ontwikkelingsfasen van het kind en op de verschillende patiëntencategorieën, te weten:

- pasgeborenen en/of zuigelingen;
- peuters en/of kleuters;
- schoolgaande kinderen en/of tieners;
- patiënten die een operatieve behandeling ondergaan;
- patiënten die een interne behandeling of onderzoek ondergaan;
- patiënten die zijn opgenomen i.v.m. een psychisch niet evenwichtig functioneren;
- patiënten die langdurig of ongeneeslijk ziek zijn.

b. Beroepsethiek: Beroepsmatig handelen m.b.t. ethische problemen bij de verpleging van kinderen zoals:

- beslissingsrecht van het kind;
- het stervende kind;
- het in zijn ontwikkeling bedreigde kind (geestelijk en lichamelijk).

c. Juridische aspecten van de beroepsuitoefening: Aandacht dient te worden geschonken aan met name:

- ontzetting uit de ouderlijke macht/kinderbescherming;
- voogdij;
- adoptie;
- afstandskinderen.

II Leergebied beroepsondersteunende vakken

1. Doel van het leergebied

Het leveren van een bijdrage aan de beroepsondersteuning en het besteden van aandacht aan ontwikkelingen op het terrein van de jeugdgezondheidszorg.

2. Eindtermen

Binnen het kader van de opleidingsdoelen dienen de vakken uit dit leergebied zodanig geprogrammeerd te zijn dat de cursist in staat is de hierna volgende eindtermen van de opleiding te bereiken:

- a.. de kennis van het gezonde kind, aangevuld met een oriëntatie op de jeugdgezondheidszorg en welzijnszorg buiten het ziekenhuis, aanwenden op
- b. de hulpvraag en de zorgbehoefte van het zieke kind onderkennen en zelfstandig de gespecialiseerde verpleegkundige zorg plannen, verlenen en coördineren ten behoeve van het zieke kind in de intramurale sector met inachtneming van de groei en ontwikkeling, leeftijd en leefwereld van het kind;
- c. gezondheidsvoorlichting en specifieke begeleiding geven aan het zieke kind, de ouder(s) of verzorger(s);
- d. als teamlid samenwerken, waarin begrepen de samenwerking met verpleegkundigen van andere specialismen, medische specialisten en andere disciplines;
- e. van de structuren van de jeugdgezondheidszorg en de welzijnszorg met de daarop betrekking hebbende wetgeving gebruikmaken;
- f. de psycho-sociale omstandigheden van het kind, de ouder(s) of verzorger(s) in het verpleegproces betrekken;
- g. omgaan met de gevolgen van de psychologische en sociale problematiek die ten gevolge van het (poli)klinische verblijf kan ontstaan.

3. Leerstofaanduidingen

- Gedragswetenschappen:
het kind en zijn ontwikkeling;
het kind en zijn sociaal functioneren;

het kind als persoonlijkheid;
 groepsprocessen;
 veranderingsprocessen;
 maatschappelijke verschijnselen;
 maatschappelijke processen.

- Sociale vaardigheden:
 gespreksvoering;
 samenwerken in/met groepen kinderen.
- Jeugdgezondheidszorg:
 organisatie en structuur van het jeugdgezondheidssysteem;
 internationale voorzieningen.
- Voedingsleer:
 de zorg voor de voeding van het gezonde kind.
- Preventie:
 primaire preventie;
 secundaire preventie;
 tertiaire preventie.
- Levensbeschouwelijke stromingen en culturele achtergronden:
 etnische, culturele bevolkingsgroepen;
 normen en visies ten aanzien van opvoeding (met name ten aanzien van opvoeding met betrekking tot levensbeschouwelijke of culturele context).

III Leergebied (para)medische vakken

1. Doel van het leergebied

Het verkrijgen van kennis en inzicht in de ontstaanswijze, het verloop, de behandeling en de duur van aandoeningen op geestelijk en lichamelijk gebied bij kinderen in de verschillende leeftijdsfasen, alsmede het verkrijgen van kennis en inzicht in de effecten die het bovengenoemde heeft op de leefwijze en de beleving van het kind gedurende de ziekenhuisopname en na ontslag, in relatie tot de verpleegsituatie.

2. Eindtermen

Binnen het kader van de opleidingsdoelen dienen de vakken uit dit leergebied zodanig geprogrammeerd te zijn dat de cursist in staat is de hierna volgende eindtermen van de opleiding te bereiken:

- a. de kennis van het gezonde kind, aangevuld met een oriëntatie op de jeugdgezondheidszorg en welzijnszorg buiten het ziekenhuis, aanwenden op het terrein van de kinderverpleging;
- b. de hulpvraag en de zorgbehoefte van het zieke kind onderkennen en zelfstandig de gespecialiseerde verpleegkundige zorg plannen, verlenen en coördineren ten behoeve van het zieke kind in de intramurale sector met inachtneming van de groei en ontwikkeling, leeftijd en leefwereld van het kind;
- c. als teamlid samenwerken, waarin begrepen de samenwerking met verpleegkundigen van andere specialismen, medische specialisten en andere disciplines;
- d. omgaan met de gevolgen van de psychologische en sociale problematiek die ten gevolge van het (poli)klinische verblijf kan ontstaan.

3. Leerstofaanduidingen

Kindergeneeskunde: ziekten waarbij de aandoening verband houdt met de leeftijdsfase; ziekten waarbij het disfunctioneren van een bepaald orgaanstelsel voorop staat; ziekten die een interne behandeling behoeven.

Chirurgie: ziekten die een operatieve behandeling behoeven.

Geneesmiddelenleer: specifieke begrippen, uitgangspunten en toepassingen bij kinderen.

Fysiotherapie: specifieke begrippen, uitgangspunten en behandelingsmogelijkheden bij kinderen.

Dieetleer: specifieke begrippen, uitgangspunten en behandelingsmogelijkheden bij kinderen.

Bijlage 2 Richtlijnen voor het opstellen van het Praktijkopleidingsboek (P.O.B.)

Binnen elke opleidingsinstelling bestaat het opleidingswerkplan uit het schoolwerkplan en een praktijkwerkplan. Hierin staan de op elkaar afgestemde theorie- en praktijkleerdoelen, die in de loop van de opleiding behaald moeten worden. Het praktijkwerkplan is een onderdeel van het POB.

Het POB dat voor de opleiding Aantekening Kinderverpleging op instellingsniveau ontwikkeld wordt, moet in ieder geval de onderdelen bevatten zoals beschreven in artikel 21, tweede lid.

Door of vanwege het hoofd van de opleiding wordt ten minste aangetekend:

- a. de aanvang van de opleiding, de datum waarop het diploma is behaald en het registratienummer;
- b. de verleende vrijstellingen;
- c. het klinische onderwijs;
- d. het overzicht van de met succes afgesloten praktijkleerperiode(n);
- e. de behaalde praktijkleerdoelen.

Aangezien elke verpleegafdeling zijn eigen specifieke karakter draagt qua patiëntencategorieën en werkorganisatie, zullen per afdeling specifieke afdelingsdoelen geformuleerd moeten worden, die aansluiten bij het praktijkwerkplan. De specifieke afdelingsdoelen mogen de doelstelling van de praktijkleerperiode niet overstijgen. Zodoende zal het POB een totaalbeeld geven van het praktijkleerplan van de individuele cursist. Hiertoe worden aan het begin van iedere praktijkleerperiode op een verpleegafdeling per cursist praktijkleerdoelen opgesteld. Het praktijkwerkplan, de specifieke afdelingsdoelen en de individuele leerdoelen van de cursist vormen op die wijze te zamen het praktijkleerplan van de cursist voor de bepaalde praktijkleerperiode.

In het POB moet de relatie met de eindtermen van de opleiding (artikel 16) en de verantwoording voor de totale verpleegkundige zorg, verleend aan patiënten volgens de in de regeling bepaalde patiëntencategorieën (artikel 20), duidelijk aangegeven worden. Om de grenzen van de bevoegdheden van cursisten enerzijds en artsen anderzijds af te bakenen, dient het Overzicht Praktische Opleiding (OPO) van de inservice opleiding tot A-verpleegkundige als maatstaf voor uit te voeren geneeskundige handelingen welke als verpleegtechnische vaardigheden worden gekenmerkt.

In afwachting van de totstandkoming van het wetsontwerp BIG, waarin regelingen met betrekking tot de voorbehouden handelingen zullen worden opgenomen, zal op instellingsniveau vooraf vastgesteld moeten worden welke handelingen op dit gebied door de cursist uitgevoerd mogen worden en welke niet. Hierbij dienen de verantwoordelijkheid, de aansprakelijkheid en de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om de geneeskundige handeling te mogen uitvoeren, omschreven zijn.

De volgende rapporten dienen mede als duidelijke afbakening:

- Advies Verpleegkundig Beroepsprofiel, Nationale Raad Volksgezondheid, 1984.
- Tweede rapport van de Commissie Verantwoordelijkheid Verpleegkundigen in Algemene Ziekenhuizen, ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, 1985, waarin opgenomen zijn belangrijke criteria met betrekking tot het onderzoek van de handelingen en de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan, voordat de verpleegkundige de geneeskundige handeling mag uitvoeren.

Bijlage 3 Instructie gecommiteerden

Op basis van artikel 26, tweede lid, van de Regeling opleiding aantekening kinderverpleging:

1. De gecommiteerde ziet toe dat de artikelen 23 tot en met 29 van de Regeling opleiding aantekening kinderverpleging worden nageleefd.
2. Indien het de gecommiteerde blijkt dat één of meer van de onder 1 genoemde bepalingen niet zijn nageleefd, doet hij mededeling van zijn bevindingen aan het hoofd van de opleiding en overlegt met de betrokken inspecteur, of met de door deze daartoe aangewezen ambtenaar, de consequenties die hieraan verbonden moeten worden.
3. De gecommiteerde neemt kennis van de inhoud van een zodanig deel van de bescheiden genoemd in

artikel 26, eerste lid, en woont een zodanig gedeelte van de afrondingsgesprekken bij, dat hij zich een mening kan vormen omtrent de kwaliteit en het niveau van het examen.

4. Met instemming van de kandidaat en de leden van de gesprekscommissie kan de gecommitteerde deelnemen aan het gesprek.

5. De gecommitteerde ondertekent het bewijsstuk van de geslaagde kandidaten mits hem bekend is dat de onder 1 genoemde bepalingen zijn nageleefd en is aanwezig bij het plaatsen van de handtekening door de kandidaat op het bewijsstuk.

6. De gecommitteerde neemt deel aan een bespreking, na afloop van het examen, over het verloop, het niveau en de kwaliteit van het examen.

7. Binnen 14 dagen na afloop van het examen zendt de gecommitteerde aan de betrokken inspecteur een schriftelijk verslag van zijn bevindingen omtrent het examen op het daartoe verstrekte formulier. De declaratie wegens vacatiegeld en vergoeding van reis- en verblijfskosten wordt bij het verslag gevoegd.